

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek door middel van
proefsleuven (IVO-P) aan de Sportlaan te
Boskoop, gemeente Boskoop (ZH)**

concept versie

G.M.A. Bergsma

ARC-Rapporten 2012-103

Groningen
2012

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van
proefsleuven (IVO-P) aan de Sportlaan te Boskoop, gemeente Boskoop
(ZH)

ARC-Rapporten 2012-103
ARC-Projectcode 2010/085

Tekst

G.M.A. Bergsma

Afbeeldingen

G.M.A. Bergsma

Digitale beeldbewerking

S.J. Tuinstra

Redactie

A. Ufkes

Status

concept versie

Autorisatie — A. Ufkes

Beheer en plaats van documentatie

Archaeological Research & Consultancy

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

Groningen, 2012

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Projectgegevens

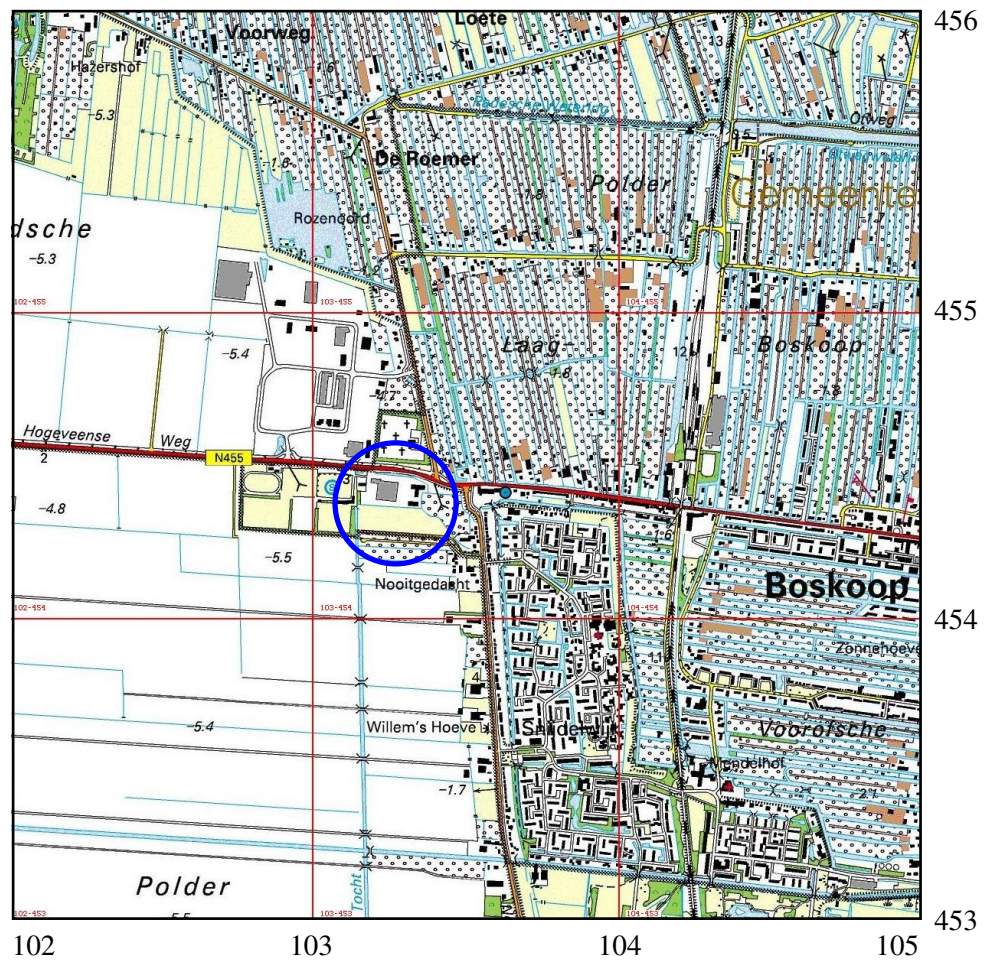
Projectnaam	Sportlaan
Projectcode	2012/085
CIS-code	52506
Status	Concept 13-08-2012
Projectleider	G.M.A. Bergsma
Contact	050-3687100/g.bergsma@arcbv.nl
Opdrachtgever	Buro SRO, C.M. Vaartjes
Contact	030-2679198/chris.vaartjes@buro-sro.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Boskoop, R. Schutte
Contact	0172-219519, RSchutte@boskoop.nl

Locatiegegevens

Toponiem	Sportlaan
Plaats	Boskoop
Gemeente	Boskoop
Provincie	Zuid-Holland
Kaartblad	31C
RD-coördinaten	NW: 103.146/454.487 NO: 103.354/454.455 ZO: 103.446/454.268 ZW: 103.146/454.283
Oppervlakte	ca. 1,5 ha

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Naalddijk, Laagpakket van Wormer en Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket
Geomorfologie	Stroomgordel van Waddinxveen en vlakte van getij-afzettingen
Bodem	Tochteerdgronden
Historische situatie	Droogmakerij
Archeologische verwachting	Funderingen van (water)molens met bijgebouwen en boezemkanalen

Afbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie (omcirkeld) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

In opdracht van dhr. C.M. Vaartjes van Buro SRO te Utrecht heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd. De aanleiding voor dit onderzoek betreft de sloop van bestaande gebouwen en het voornemen tot de bouw van nieuwe gebouwen op de onderzoekslocatie. Het onderzoek is uitgevoerd van 25 t/m 27 juni 2012. De projectleiding was in handen van mw. drs. G.M.A. Bergsma. De veldtechniek werd verzorgd door drs. J.R. Veldhuis met ondersteuning van B. Huizenga. Het onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2).¹

1.2 Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie bevindt zich langs de Sportlaan, aan de oostkant van Boskoop (afb. 1). Het terrein betreft een toegang tot achterliggende sportfaciliteiten en een (voormalige) parkeerplaats.

1.3 Doel van het onderzoek

Doel van het proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het bureau-onderzoek. In het Programma van Eisen, dat is opgesteld door N. van Malssen van ARC bv, zijn daartoe de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- 1 *In welke mate is het gebied verstoord?*
- 2 *Wat is de geologische/bodemkundige opbouw?*
- 3 *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*
- 4 *Zijn er resten aangetroffen van molens, (bij)gebouwen en/of het boezemkanaal?*
- 5 *Uit welke periode(n) dateren de sporen?*
- 6 *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*
- 7 *Is er een relatie te leggen tussen de archeologische sporen en vondsten?*
- 8 *Wat is de relatie van vondsten en sporen met de eerder aangetroffen vondsten en sporen in de omgeving?*
- 9 *Is er sprake van verschillende bewoningsfasen?*
- 10 *Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen/structuren en het omringende landschap?*
- 11 *Welke vindplaatstypen zijn er aangetroffen?*
- 12 *Zijn de aangetroffen vindplaatsen behoudenswaardig?*

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

- 13 *Indien het onderzoek geen archeologische resten of categoriaal beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert, welke verklaring is hiervoor dan te geven? Is er (bijvoorbeeld) sprake van: aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of landgebruik, verstoring van antropogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk- of weersomstandigheden?*
- 14 *Welke postdepositionele processen hebben zich afgespeeld en wat is het effect daarvan?*

1.4 Onderzoeksgeschiedenis en historische context

In november 2010 is door ARC bv een archeologisch bureau-onderzoek en een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd (Verboom-Jansen & Wullink 2010). Hieruit blijkt dat in het verleden het gebied bekend stond als de Achterofse Polder. Het meer in deze polder is vanaf 1759 drooggelegd. In 1832 was de onderzoekslocatie grotendeels in gebruik als weiland. Ook waren er een boezem (of tochtsloot), drie watermolens, een boomgaard en een huis met schuur en erf aanwezig. Tussen 1875 en 1900 is een deel van de boezem gedempt en de bebouwing verdwenen. Na 1926 zijn er gebouwen op de locatie gerealiseerd.

1.5 Werkwijze

Op het onderzoeksgebied zijn drie noordzuid gelegen proefsleuven aangelegd, de werkputten 1 t/m 3. Werkput 1 heeft een afmeting van 32×4 m, werkput heeft een afmeting van 30×4 meter en werkput 3 heeft een afmeting van 35×4 meter. Tevens is er in het verlengde van werkput 1, op een afstand van ca 8 m richting het zuiden is een sleuf van 10×2 m gegraven. Bij deze sleuf zijn de graafwerkzaamheden gestaakt wegens zeer snel opkomend grondwater. De diepte van het eerste vlak varieerde van 70–100 cm diepte vanaf het maaiveld. Op dit niveau werden de archeologische sporen in de natuurlijke ondergrond aangetroffen. Tijdens de aanleg van de werkputten zijn de vondsten per vak van 5×4 m verzameld. Bij de aanleg van het vlak is gebruikt van een metaaldetector. De aangetroffen sporen zijn gedocumenteerd door middel van analoge tekening (schaal 1:50) en fotografie. Van de werkputten 1 en 2 is een profielsectie gedocumenteerd. Van het aangetroffen muurwerk zijn baksteenmaten genomen. Na afloop zijn de sleuven weer dichtgemaakt met de uitgegraven grond.

2 Resultaten

2.1 Sporen en structuren

Tijdens het onderzoek is een aantal sporen aangetroffen. Deze bestaan uit sloten, houten paaltjes, puinlagen, uitbraaksleuven, funderingen, mogelijke muurresten en enkele kuilen en vlekken (afb. 2). In werkput 1 is weinig puin(afval) waargenomen, maar in de werkputten 2 en 3 is tot in het vlakniveau de bodem opgehoogd en/of gestabiliseerd met veel baksteen(puin) en betonpuin.

In werkput 1 bevindt zich onder de bouwvoor een homogeen (veraard) veenpakket. Tijdens de aanleg van het vlak is in dit veen een deel van een pad aangetroffen, dat is gemaakt van bakstenen (afb. 3). Het formaat van de bakstenen is $19 \times 9 \times 5,5$ cm). Onder dit veen ligt een natuurlijke kleilaag, waarin het meest opvallende spoor een sloot (spoor 5) en enkele houten palen (spoor 13 t/m 16) betreft. Twee van deze palen zijn vlak langs de sloot aangetroffen en kunnen een restant van beschoeiing zijn. De ouderdom van de sloot is onduidelijk. Op de locatie van de sleuf werd de tochtsloot tussen de middelmolen en de ondermolen verwacht, maar mogelijk is de sloot een onderdeel van verkaveling (afb. 4). Vanwege opkomend grondwater was het dieper ontgraven van de sleuf niet wenselijk. Ook zijn er geen aanwijzingen voor een dijk aangetroffen, mogelijk is deze tijdens de demping van de tochtsloot geheel verdwenen.

Om de tochtsloot toch te kunnen localiseren is een poging gewaagd om ca. 8 m ten zuiden van werkput 1 een sleuf aan te leggen. In deze sleuf werd in eerste instantie schone klei onder een veenlaagje aangetroffen, maar op ca. 5 m richting het zuiden werd een baksteenpuinvulling aangesneden die een zodanige drainerende werking had ten opzichte van het gehele terrein dat er door het snel opkomende water geen mogelijkheid was tot het doen van archeologische waarnemingen. Een plausibele verklaring voor de aanwezigheid van een puinlaag op die locatie kan zijn dat er zich daar een opvulling van de verzakte bodem bevindt, mogelijk een sloot. Na het dempen van de sloot, al dan niet met het waargenomen baksteenpuin, is de locatie een zwakke plek in de bodem geweest, en is gepoogd het terrein daar te egaliseren door de verzakking op te hogen met puin.

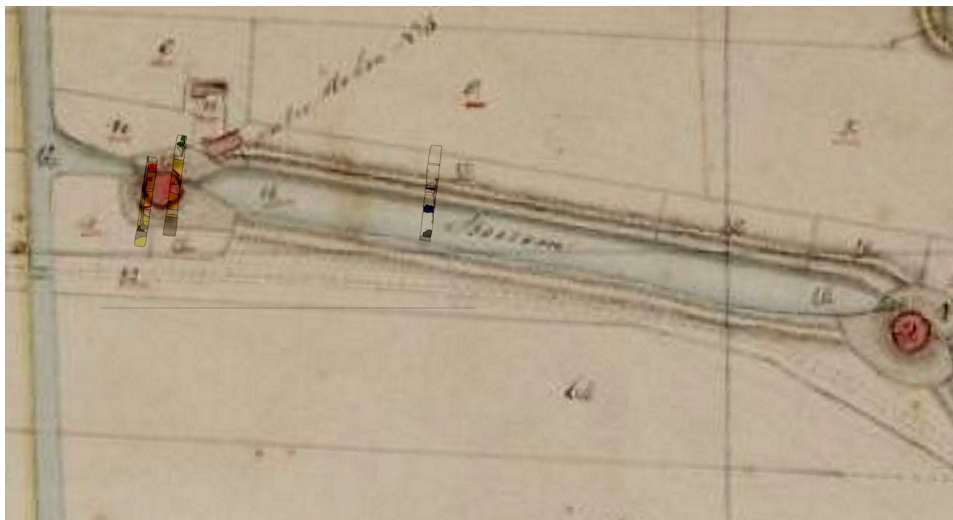
In werkput 2, op de locatie van de meest westelijk gelegen molen (ondermolen), zijn onder de bestaande verharding enkele ophogingslagen aangetroffen, veelal bestaand uit baksteenpuin. In de ophogingslagen zijn uitbraaksleuven en puinbanen (spoor 4, 7, 8, 9 en 13) en funderingen (spoor 6 en 10) onderscheiden. Onder de ophogingslagen is de natuurlijke ondergrond, veen op klei, waargenomen. De waargenomen funderingen waren ter plaatse niet geheel overtuigend, maar wanneer de locatie ervan vergeleken wordt met de locatie van de ondermolen, zoals die op de kadastrale minuut uit 1832 wordt weergegeven, komen de locaties sterk overeen (afb. 5 en 6). Het is dus niet ondenkbaar dat de restanten van funderingen en de uitbraaksleuven gekoppeld kunnen worden aan de verdwenen molen. Een kanttekening die hier zeker gemaakt moet worden is dat de fundering minimaal herkenbaar was, er is zeer weinig bewaard gebleven. Het aangetroffen baksteenpuin kan van de afgebroken molen afkomstig zijn, maar gezien de verschillende

Afbeelding 3. Het pad in het veen in werkput 1. Foto: G.M.A. Bergsma.

Afbeelding 4. Topografische kaart uit 1950. De verkavelingssloten zijn hierop zichtbaar. Bron: www.watwaswaar.nl

Afbeelding 5. De locatie van de werkputten geprojecteerd op de kadastrale minuut uit 1832.

formaten en kleuren baksteen en het feit dat er daarbij betonbrokken van recenter datum zijn gezien, is het ook goed mogelijk dat de locatie uiteindelijk is opgehoogd met (aanvullend) aangevoerd afbraakmateriaal.

Werkput 3, vrijwel direct ten oosten van werkput 2, geeft wat betreft de bodemopbouw hetzelfde beeld als werkput 2. Ook hier was de grond opgehoogd met veel (baksteen)puin. Ondanks deze verstoringen is een deel van een fundering (spoor 8) aangetroffen. Deze fundering kan gekoppeld worden aan de funderingen uit werkput 2 en zal eveneens onderdeel zijn geweest van de verdwenen ondermolen.

Een ander opvallend spoor is een deel van een pad (spoor 7) die sterke gelijkenis vertoont met het pad dat in werkput 1 is aangetroffen. Een directe relatie met het eerder aangetroffen pad is echter niet waarneembaar. Overige sporen betreffen voornamelijk puinbanen (spoor 4, 6 en 9) en twee kuilen met daarin puinafval (spoor 11 en 13). Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor de vermeende bijgebouwen.

2.2 Vondsten

Tijdens de aanleg van het vlak zijn vondsten verzameld uit verschillende vakken (tabel 1). Er zijn geen grondsporen waaruit vondstmateriaal afkomstig is. Dit vondstmateriaal is gedetermineerd door drs. J. Schoneveld. Het meeste vondstmateriaal bestaat uit aardewerk, afkomstig van huisraad. Het oudste materiaal betreft een wandfragment met ooraanzet van een steengoed kruik uit Raeren. Dit fragment dateert uit de 16e eeuw. Dit is opvallend oud, aangezien de onderzoekslocatie pas vanaf 1759 is drooggelegd. Uit dit zelfde vondstnummer zijn buik/bodemscherven van roodbakkend, loodgeglazuurd aardewerk die mogelijk afkomstig zijn van een bloempot, maar meer waarschijnlijk van een voorraadpot, daterend uit de 17e eeuw.

Afbeelding 6. Detail uit de kadastrale kaart uit 1832 met de werkputten 1 en 2.

Twee wandscherven zijn van één faience bord, en dit bord stamt eveneens uit de 17e eeuw. Ook dit materiaal is ouder dan op grond van de context mag worden verwacht. Het overige aardewerk is niet nader te dateren dan uit de Nieuwe Tijd. Tot slot is er één fragment van een recente dakpan en één recente haak van ijzer geborgen.

vnr	wp	vak	N	gram	inhoud	datering
1	2	2	7	196,9	4 fragmenten van 1 (voorraad)pot roodbakkend loodglazuur, 2 fragmenten van 1 bord faience, 1 fragment steengoed kan Raeren	16e en 17e eeuw
2	2	3	1	20,4	1 wandscherf Rijnlants steengoed	Nieuwe Tijd
2	2	3	1	34,7	1 fragment metaal, ijzeren haak	recent
3	2	1	2	9,5	2 fragmenten van 1 kom roodbakkend loodglazuur	Nieuwe Tijd
3	2	1	1	26,0	1 fragment bouw materiaal dakpan	recent
totaal			12	287,5		

Tabel 1. Overzicht van het aangetroffen vondstmateriaal.

3 Conclusies

Het archeologisch onderzoek heeft voornamelijk aangetoond dat de bodem aan de westkant van de onderzoekslocatie is opgehoogd met veel (baksteen)puin. Het is niet ondenkbaar dat dit puin deels afkomstig is van de (drie) watermolens die onderdeel waren van de droogmakerij van de polder Achterof. Van de meest westelijke molen (de ondermolen) zijn vermoedelijk fragmenten van de fundering aangetroffen, maar deze zijn erg minimaal. Op de locatie van de tochtsloot is het bestaan ervan niet aanwijsbaar. Er zijn wel slootresten aangetroffen, maar deze kunnen ook in verband gebracht worden met een latere landindeling (zie afb. 4).

Op grond van de resultaten van het veldwerk kunnen de in het PvE gestelde onderzoeksvragen als volgt worden beantwoord.

1 *In welke mate is het gebied verstoord?*

Het onderzoeksgebied is, met name in het westelijk deel, tot in de natuurlijke ondergrond sterk verstoord door uitbraaksleuven en (aangevoerd) baksteenpuin. Deze ophoging is in het midden van het terrein, ter hoogte van werkput 1, niet aangetroffen, maar is mogelijk wel aanwezig iets ten zuiden ervan.

2 *Wat is de geologische/bodemkundige opbouw?*

Tijdens het archeologisch onderzoek is alleen in werkput 1 een intacte bodemopbouw waargenomen. Dit betreft een kleilaag (Formatie van Naaldwijk, het Wormer Laagpakket) met daarop veen (Formatie van Nieuwkoop), afgedekt door de bouwvoor.

3 *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

De enige aanwijsbare archeologische sporen zijn de aangetroffen funderingen die hoogstwaarschijnlijk toebehoren aan de meest westelijke molen, de ondermolen. Deze resten bestaan uit baksteen en (inmiddels) vermengd baksteenpuin. Een duidelijke opbouw van de funderingen is met behulp van de funderingsresten niet te achterhalen, deze zijn teveel aangetast om hier gedegen uitspraken over te doen.

4 *Zijn er resten aangetroffen van molens, (bij)gebouwen en/of het boezemka-*

naal?

Van de meest westelijke molen zijn resten van funderingen aangetroffen. Deze resten zijn van een zeer slechte kwaliteit. Van het boezemkanaal zijn geen aanwijsbare resten aangetroffen.

5 Uit welke periode(n) dateren de sporen?

Aangezien de bekende waarden, de molens en tochtsloot, op diverse kadastrale kaarten worden afgebeeld is de aanwezigheid van deze landinrichting zeer nauwkeurig te dateren. Het is bekend dat er vanaf 1759 werd begonnen met het bedijken en droogmaken van de plassen. De vroegste kadastrale kaart met daarop afgebeeld de molens, dijk en tochtsloot dateert uit 1832. Verder waren er een boomgaard en een huis met schuur en erf aanwezig. Deze bebouwing was in 1875 nog aanwezig. Tussen 1875 en 1900 is het westelijk deel van de boezem gedempt en is de bebouwing verdwenen.

6 Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?

De vondsten zijn slechts ten dele te koppelen aan de periode van het bestaan van de droogmakerij. Eén wandscherf van Raeren steengoed is beduidend ouder dan op grond van de context zou mogen worden verwacht, er vanuit gaande dat pas vanaf 1759 werd ingepolderd. Ook roodbakkend, loodgeglazuurd aardewerk en een faience bord is ouder. Het metaal en het bouwmetaal is recent.

7 Is er een relatie te leggen tussen de archeologische sporen en vondsten?

Er is geen relatie te leggen tussen de sporen en de vondsten. De vondsten zijn niet afkomstig uit de grondsporen. Bovendien is een deel van het vondstmateriaal ouder dan 18e/19e-eeuws.

8 Wat is de relatie van vondsten en sporen met de eerder aangetroffen vondsten en sporen in de omgeving?

Omdat de aangetroffen sporen specifiek zijn voor een droogmakerij, kan er alleen een vergelijk gemaakt worden met overeenkomstige vindplaatsen in de omgeving. Gezien de landschappelijke situatie zijn er meerdere gelijktijdige droogmakerijen in de omgeving geweest.

9 Is er sprake van verschillende bewoningsfasen?

Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor verschillende bewoningsfasen.

10 Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen/structuren en het omringende landschap?

Het landschap was in de 18e en 19e eeuw onderhevig aan de aanwezigheid van droogmakerijen. De aangetroffen resten die zijn aangetroffen worden ook aan een dergelijke droogmakerij gekoppeld.

11 Welke vindplaatstypen zijn er aangetroffen?

De resten zijn afkomstig van een droogmakerij.

12 Zijn de aangetroffen vindplaatsen behoudenswaardig?

Gezien de minimale aanwezigheid van de archeologische resten hoeft de vindplaats niet als behoudenswaardig te worden beschouwd.

13 Indien het onderzoek geen archeologische resten of categoriaal beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert, welke verklaring is hiervoor dan te geven? Is er (bijvoorbeeld) sprake van: aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of landgebruik, verstoring van antro-

pogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk- of weersomstandigheden?

Het archeologisch onderzoek geeft aanwijzingen voor de aanwezigheid van een droogmakerij in de 19e eeuw. Helaas is de vindplaats ernstig verstoord door afbraak en storten van puin.

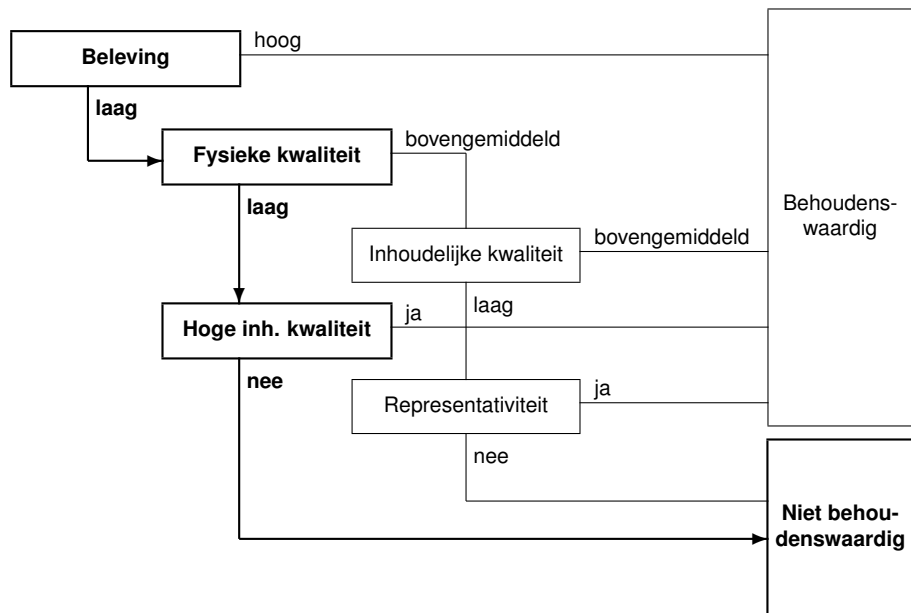
- 14 *Welke postdepositionele processen hebben zich afgespeeld en wat is het effect daarvan?*

Na de afbraak van de bebouwing en het dempen van de tochtsloot is de grond, voornamelijk aan de westkant van het terrein, opgehoogd met veel baksteenpuin.

4 Waardering volgens KNA 3.1

Hieronder wordt de waardering gegeven van de resultaten volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1. De waardering bestaat uit een scoretabel met uitleg en een beslissingsdiagram. In de scoretabel worden de resultaten van het onderzoek van een gewicht voorzien (mogelijke scores: 1 t/m 3). Een laag getal representeert een lage waarde en een hoog getal een hoge waarde. In het beslissingsdiagram wordt op basis van de scores in de tabel bepaald of het object behoudenswaardig is. De behoudenswaardigheid van de vindplaats is het leidende criterium voor het bepalen van de noodzaak voor vervolgonderzoek. Een korte uitwerking van de criteria waarmee in de scoretabel rekening is te vinden bijlage 1. Voor een volledige beschrijving van de normen en regels volgens welke deze waardering tot stand is gekomen, wordt verwezen naar de website van SIKB (www.sikb.nl), waar de documentatie voor deze waardering is te vinden onder ‘Archeologie, KNA 3.2, H3 Inventariserend veldonderzoek, Waarderen (VS07)’.

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	In het huidige landschap is zijn de sporen van een droogmakerij vrijwel verdwenen. Mogelijk resteren er nog sloten die zijn oorsprong ten tijde van de droogmakerij hebben.
herinneringswaarde	–	
<i>Fysieke kwaliteit</i>		opmerkingen
gaafheid	1	Het enige mogelijke restant van de droogmakerij betreft een fundering van de ondermolen.
conservering aardewerk	1	De aangetroffen (molen) restanten zijn zeer minimaal.
bouwmateriaal metaal		
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		opmerkingen
zeldzaamheid	1	In de omgeving zijn droogmakerijen geen onbekend fenomeen.
informatiewaarde	1	Het archeologisch onderzoek heeft geen nieuwe inzichten ten aanzien van de ligging en de functie van de droogmakerij opgeleverd.
ensemblewaarde	1	Gezien het omliggende landschap zijn er droogmakerijen geen zeldzaamheid.
representativiteit	–	De archeologische waarden zijn representatief voor de beoogde verwachting; resten van een droogmakerij uit de 18e–19e eeuw.

5 Aanbeveling

Het archeologisch onderzoek heeft mogelijke resten van de ondermolen aan de westkant van het plangebied opgeleverd. De overige (minimale) archeologische resten zijn niet direct aan de droogmakerij te koppelen. Gezien de minimale resultaten, recentere verstoringen en een daaraan gerelateerde lage trefkans op archeologische resten en/of sporen, wordt geadviseerd de onderzoekslocatie vrij te geven.

Mochten bij graafwerkzaamheden op de onderzoekslocatie alsnog archeologische resten en/of sporen worden aangetroffen, dient dit direct te worden gemeld bij de bevoegde overheid.

Literatuur

Verboom-Jansen, M. & A.J. Wullink, 2010. *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Sportlaan te Boskoop (ZH)*. Geldermalsen (ARC-Rapporten 2010-250).

Bijlage 1 Waarderingscriteria conform KNA 3.2

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement; vorm en structuur; relatie met omgeving
herinneringswaarde	–	verbondenheid met feitelijk historische gebeurtenis; associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis
<i>Fysieke kwaliteit</i>		opmerkingen
gaafheid	1/2/3	aanwezigheid sporen; gaafheid sporen; ruimtelijke gaafheid; stratigrafie intact; mobilia in situ; ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling; ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen; aanwezigheid antropogeen biochemisch residu; stabiliteit van de natuurlijke omgeving
conservering	1/2/3	conservering artefacten (metaal/overig) conservering organisch materiaal
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		opmerkingen
zeldzaamheid	1/2/3	het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld;
informatiewaarde	1/2/3	idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart opgraving/onderzoek van vergelijkbare vindplaatsen binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel); recent en systematisch onderzoek in de betreffende archeoregio; recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode; passen binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut of Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
ensemblewaarde	1/2/3	synchrone context (voorkomen van vindplaatsen uit dezelfde periode binnen de micro-regio); diachrone context (voorkomen van vindplaatsen uit opeenvolgende perioden binnen de micro-regio); landschappelijke context (fysisch- en historisch-geografische gaafheid van het contemporaine landschap); aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving
representativiteit	–	kenmerkendheid voor een bepaald gebied en/of periode; het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd; idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart